

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **R. V.**, zastoupený JUDr. Josefem Jurasem, advokátem, se sídlem v Moravské Ostravě, Jiráskovo náměstí 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 8. 2005, č. j. 63 Az 65/2005 - 18, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Josefovi Jurasovi, advokátovi, se sídlem v Moravské Ostravě, Jiráskovo nám. 8, **s e s t a n o v í** ve výši 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2005, č. j. OAM-850/VL-10-19-2005, rozhodl žalovaný tak, že žádost o udělení azylu se zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný své rozhodnutí opřel

o zjištění, že žalobce podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se nepříznivým důsledkům rozhodnutí správního vyhoštění z ČR, ačkoliv mohl o udělení azylu požádat dříve.

Žalobce napadl citované rozhodnutí včas podanou žalobou, ve které žalovanému vytkl porušení § 3 odst. 3, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a § 16 a § 91 zákona o azylu, přičemž pokud jde o skutkové důvody, žalobce poukázal na svoji žádost o udělení azylu v České republice, protokol o pohovoru, který s ním byl proveden, a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k předmětné žádosti o udělení azylu. Dále zdůraznil, že z Ukrajiny uprchl, aby si zachránil život. Od roku 2002 pracoval v ČR, nicméně když se v lednu 2004 krátce vrátil na Ukrajinu, sešel se s jedním svým kamarádem, který byl následně zavražděn. To žalobce tak vyděsilo, že se obával na Ukrajinu vrátit.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 26. 8. 2005, č. j. 63 Az 65/2005 - 18, 23. 6. 2005, č. j. 60 Az 61/2005 - 28, žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl. Z obsahu spisu podle krajského soudu vyplynulo, že žalovaný se žádostí žalobce zabýval odpovědně a svědomitě a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z přílohy k pohovoru s žalobcem vyplývá, že žalobci byla dána možnost, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k protokolu o výsledku, případně navrhl jeho doplnění. Žalovaný si opatřil potřebné doklady pro rozhodnutí (§ 32 odst. 1 správního řádu), takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci (§ 3 odst. 4 a § 46 správního řádu). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval (§ 47 odst. 3 správního řádu), takže námitky žalobce nejsou důvodné. Nic ze správního spisu nenaznačovalo, že by se žalovaný nezabýval věcí žalobce odpovědně a svědomitě (§ 3 odst. 3 správního řádu). Ostatně žalobce v žalobě ani neuvedl, v čem konkrétně spatřuje porušení zákonných ustanovení a jaké další důkazy ve věci měly být provedeny. Námitku o absenci výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a absenci výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu krajský soud označil za nedůvodnou, neboť aplikace těchto ustanovení se váže na ustanovení § 12 zákona o azylu, podle kterého v tomto případě nebylo rozhodováno.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítá, že Krajský soud v Ostravě posoudil věc v rozporu s platným právním řádem. Proto se obrací na Nejvyšší správní soud v Brně a navrhuje, aby tento přiznal odkladný účinek vykonatelnosti napadeného rozsudku a dále rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání. V doplnění kasační stížnosti podotkl, že nesouhlasí s odmítnutím jeho žádosti jako bezdůvodné, neboť podle jeho názoru dostatečně vylíčil svou osobní situaci vyvolanou tím, že se stal svědkem vraždy. Na Ukrajině nejsou státní orgány schopny poskytnout dostatečnou ochranu před zločinci. Jako svědkovi vraždy tak hrozí žalobci od pachatelů vlastní likvidace, neboť by je mohl z vraždy usvědčit. O azyl tedy požádal ze strachu o život. Z toho důvodu se stěžovatel nemůže ani vrátit na Ukrajinu k obstarání si dalších dokladů pro své tvrzení, neboť by mu hrozila smrt. Stát totiž trpí a podporuje stěžovatelem popsané poměry a stěžovatel tak splňuje podmínky humanitárního azylu. Stěžovatel dodává, že celé řízení před správním orgánem i před soudem bylo vedeno v českém jazyce a pouze při sepisu protokolu dne 3. 5. 2005 byl stěžovatel seznámen s obsahem tohoto protokolu, a to v ruském jazyce. Stěžovatel však není Rus, nýbrž Ukrajinec,

a měl tak právo na poskytnutí tlumočníka. Ten mu však poskytnut nebyl, což zakládá vadu, která mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí. Mohlo tak dojít nejen k porušení „obyčejného“ práva, ale i k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 37 Listiny základních práv a svobod.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný trvá na tom, že se žádostí stěžovatele zabýval individuálně a svědomitě. Za účelem spolehlivého zjištění skutečného stavu věci byl se stěžovatelem dne 3. 5. 2005 proveden pohovor, na jeho žádost v jazyce ruském za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka. Stěžovatel byl seznámen s obsahem protokolu o pohovoru, souhlasil s ním a nežádal doplnění ani změny, což svým podpisem potvrdil na každé jeho očíslované straně. Stěžovatel pobývá v České republice od ledna 2004 na základě pracovního víza. O azyl požádal dne 30. 4. 2005; od května roku 2004 zde pobýval a pracoval nelegálně a bylo mu uděleno soudní vyhoštění. Žalovaný podotýká, že osoba pronásledovaná v zemi svého původu způsobem předpokládaným zákonem o azylu požádá o azyl bezprostředně poté, co se ocitne na území státu, kde je taková žádost možná. Tak se však stěžovatel nezachoval. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoli stěžovatel uvádí, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti i jeho doplnění zdejší soud dovodil, že je uplatňován pouze důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem

v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze správního spisu, zejména z vyjádření samotného stěžovatele, Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel přicestoval do České republiky za prací poprvé v srpnu roku 2002. Do prosince 2003 zde žil a pracoval, pak se vrátil na několik dní do země svého původu. Od ledna 2004 opět žije a pracuje v ČR, na Ukrajinu se už nevrátil. Platnost pracovního víza mu skončila v květnu 2004. Když si chtěl pracovní vízum prodloužit, nebylo mu vyhověno s tím, že pracovní vízum mu bylo zrušeno, neboť se opakovaně nedostavoval na písemné výzvy, aby podal vysvětlení, proč při práci na stavbě nedisponoval pracovním povolením. I přesto, že mu žádná okolnost nebránila v tom, aby o udělení azylu požádal bezprostředně po svém příjezdu do ČR, neučinil tak, neboť o této možnosti nevěděl a navíc bylo jeho cílem tady pracovat na základě pracovního víza. Poté, co byl dne 25. 4. 2005 Obvodním soudem v Praze 9 odsouzen za krádež a obdržel soudní vyhoštění a následující den výjezdní vízum, rozhodl se požádat o azyl.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve.

Na základě zjištěného skutkového stavu věci má Nejvyšší správní soud za prokázané, že stěžovatel od ledna 2004 pobýval na území České republiky, přičemž o azyl požádal až v okamžiku, kdy mu bylo uděleno soudní vyhoštění. Zdejší soud proto konstatuje, že zjištěný skutkový stav byl jak žalovaným, tak následně krajským soudem správně subsumován pod dikci ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Stěžovatel měl dostatek času a možností vejít do kontaktu se zástupci státní orgánů České republiky, podání žádosti o azyl mu od roku 2004 nebránily žádné objektivní okolnosti. Krajský soud v Ostravě tak zhodnotil řádným způsobem podklady shromážděné ve spise a vyvodil z nich závěry, s nimiž se zdejší soud v plné míře ztotožňuje. V této souvislosti lze poukázat na povahu a smysl celého azylového řízení, které je do značné míry založené na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat bezprostředně poté, co vstoupí na území státu, v němž má reálnou příležitost obdržet status azylanta a kde budou garantována jeho základní práva a svobody.

Pokud tak žadatel neučinil, stávají se jeho tvrzení o důvodech pro udělení azylu z hlediska procesního irelevantními a správní orgán, jakož i soud, se jimi nemusí zabývat.

Námítku stěžovatele, že mu nebyl ustanoven tlumočnický do jazyka ukrajinského, nýbrž ruského, považuje Nejvyšší správní soud za zcela nepřipadnou a ryze účelovou. Již ze stěžovatelovy žádosti o azyl vyplynulo, že je schopen se rusky dorozumět; správní spis dokonce obsahuje stěžovatelovu žádost, aby s ním správní řízení bylo vedeno v jazyce ruském. Proti ustanovení tlumočnicka do jazyka ruského v průběhu celého řízení nevznikla žádná námitka. Ustanovením tlumočnicka do jazyka ruského tak vada řízení nebyla založena.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a rovněž zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, ani nebyla shledána nepřezkoumatelnost rozhodnutí tohoto soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci (stěžovateli) náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupci stěžovatele, JUDr. Josefovi Jurasovi, který byl ustanoven stěžovateli k jeho žádosti usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 11. 2005, č. j. 63 Az 65/2005 - 31, byla stanovena za dva úkony právní pomoci po 1000 Kč /převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti – § 9 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb./, k čemuž byl přičten režijní paušál ve výši 2 x 75 Kč ve smyslu § 13 odst. 3 téže vyhlášky, celkem tedy 2150 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu